

הזן את הכלב

5.6.02 פ 20.9.5

וכמשך מבקשת ללמוד מהעגבנייה על היכולת לשירה, להשתמר בלי לדעת על המשך, על העניין הכלי, נמנע, "בלי לדעת על סכין, מולג או כף", הטוב ומני עבור העגבנייה ועבור הדוברת, והן שות' פוח לתהליך שא אפשר לצעור.

בשירים מופיע המוח גם כמי שתפסיד לבשר על המוח או לאותה מפני סכנה קרובה ובאה באחד השיר רים מורה תה הכבונג על המוח הקרב. מאותו רגע שבו נקשר המוח עם התרשות מסימת, הוא אינו יכול עוד להשתדד ממנה וכמו נאכל לתוכה כוח המוח להשפיע חורג בשירים מגבולותיו לחיזן, וגם אינו נשאר כבדית עטים או לא טעים. המונות הקטנים משפיעים על המונות הגדולים, והחסר האלוהי הוא בכך שהקטן מגיע אל הגדול לקסו, לנרע, להמסיר לחיות ('חיסור', עמ' 69):

בשתיקת של האנה מןשפת ושל המת מעורר והבדיקות פתוקה של המרים פמרים מןשפתם, האפילו השתיקות של שובי ידויבים

קטנים וקטנים -
 פלם היו מקצה נתי' נתיים, נתיים.
 לם מקטני. פחש. פאבאים.
 תגידו מתיקות, פמו נגון.
 נששי לקצה נתי' תקון.

את השירים מלווים תצלומים פים בשחור לבן של גייה שילוני-חיבי. באחד מהם אשה עיומה אוחת כידיה הלה כמו שאוחים תינוק. בתצלום אחר די אחד זה בסכין גדולה, חתכת ראש דל די, תצלום שמער' רר החושש רחמים לרג המסוכן פוער הפה. התצלום שמער' שנעשו במיוחד עבור הספר יוצרים דיאלוג כבון עם השירים ומדגישים עוד יותר את כעלי המונות כמתי-נים ומזוינים.

"מוח" הוא מוח לנשמת, שירה ממש כמו אוכל.

רק ותלככותו עור שופים
 את פמן נאמתי,
 שאינה יכולה לזדום
 בלי מןשאות וקטנות.

שמיץ קאחון, תחשן שרים
 גבעולי, תשיר, או נתיים,
 שאפילו מןשפת קצת
 את נשענעים ואת נשעם.

כמו בגדודים מה'נבחר', גם המוטל ברייסק וזכ' נה אל הארמה. היא מאוינה לה ולמונות הבאים ממנה ומתוכה היא זוכה לחסר הימוימי. שירים יש פנייה אל תמוח הארמה, אל העגבנייה, אל התמים ואל ההינים. הדוברת בשירים אומרת: אני כמוכה. גם לי יש טעם רחיי, גם אני כמוכה ניוונה וטפני כסופכם לחיזן. ולא זו בלבד, לעתים היכולת שבמוח מעוררת קנאה בדוברת. המוח יכול להיספג, לעורר תאוה, לחזק, להחמיר, להשפיע בקלות. כך למשל בשיר "בצק" (עמ' 17):

פאשר נשג, תחלב פתינות, תנעים פצץ
 לקח לא אפס, גם אני אל ביו קפולי מןשאלותיכם?
 רלו פתפות אצמם פאצמ.

רק לשעור קלה תארוה אוהי,
 מונות נאמתי תניעות
 עד ששש תגנה נאמתי.

לפעמים זה מצלילי, לפעמים אומרת הדוברת בשיר "סונט העגבנייה המובשלת" (עמ' 33):
 שרדיה בצידי של שירי רוב
 פמו פשמן ותי נשעלי נשעלי
 אינני ותי אני רק תופות,
 אני רק שרדיה פתוך הוטוב.

שקדה לגדודים: הארמה היא אם כל חי, שממנה עולה בר דבר ואליה חוזרים הדברים. ודיי לא במשדה נקרא האדם Homo (בלטינית: אדם) אלא להניד שמקרקע ואם של Humanus (בלטינית אומת) יצא לער' לם. ואם בארמה מצוי מעיין החיים, ודי שבדאשית החיים הייתה הארמה מכלכלת את בניתם אם כי תשא לוי, מה שהה בגדודים: פשוטו תלב אם אדמה.

ספר השירים התשיעי של המוטל ברייסק הוא ספר מפתיע. מי שיפתח את הספר ייביט בך והנכב עלול לחשוב שהשירים מציעים מבחר מתוכנים: "נגנים, לחם, עוגנת ואחר כך "ירקות" ואחר כך "דגים ובשר" ו"פירות", "ממתקים" ו"אפילו "משקאות" ו"מנות קרב". אבל איך כאן אופן הבנה ואין תשלים. כספר מבחר שירים של המשוררת שרובם מורפסי בספריי הקור' מיים, אלא שבעת קובצו תחת הכותרת "מוח" מתוך גלוי אותנטי של המשוררת בדתעסקות בנושא.

הזו ספר שירים העז בין שתי התייחסויות למוח. המוח המורה על הנחמה, הכרת והנרות, האושר, והכ' זוז מבשר הדעות, מאותה מפני סכנה השירים לא מעמדים את האדם במרכז הווייה האנושית. מבזכ' המסכת, מושיט את ידו אל סרדי המונות לטעום קצת מהו קצת מהו, אלא כמי שהוא חלק משוררת. המוח ומקומו נמצא בשווה לשאר המונות. ררך שותפות גדול זו נבנית הענוה, והיא זו שמנחמת בהמשך הקיום. החסר שלו זוכה והדוברת בשירים הוא חסר תבא מתוך הארמה, מתוך המוח, והוא ניתן לה כשמיעה, בטעימה, בדרחה. בשיר "שמש נגלית" (עמ' 11) שירי' לשמוע ולטעום כדי להתנחם:

תשש נגלית שוב פאחון, נבנו
 מקוים מעיל אור קצו, מוכנה
 שוב לקוד לקלנו ללבש פו,
 אצל לא לקלם פתי' אתה.

מוחן שירים

חוסר בר יוסף ציונים: ווה שילוני-חיבי. הוצאת כרמל, 112, עמ' 64, שקלים

תמר לויניחום

אמצע קריאת השירים נוכחתי בגדודים המס' כן בנם של ויליגים וסיבליה ובעלה של האור' דונה מ'הנבחר' של תומאס מאן. בגדודים, שמגלה את החטא הנורא שהביא לעולם ואת החטא הנורא שחטא בעצמו, כופה על עצמו מסע ייסורים. הוא יוצא לגדודים לאחד שגמר אומר לא לנהוג בעצ' מו שום חסר מלבד אחד: לשאת את תלאתיו וייסר ריו בנפש הפצה. הוא משתוקק לרובי אחד: שיליכו האלוהים אל איזה ישימון שבו יוכל לעשות תשובה בדרך השגופים עד למותו. בדרך הייסורים מגיע בגדודים אל סלע צחיח. ביום השני להיחיתו שם העב' ולפשפש סביבו. והנה, הוא מוצא באבן גומא קטנה המלאה בלחלוחית לבנה ועכורה וסוכר שהיא מאד ריח הגשם של יום אתמול. אלא שצנעה מפליא אוחו. הוא מתוכנף ושותה בלשונו ובשפמיני את כל מי הלחלוחית. טעם המשקה מיוחד מאוד, ולהפתעונו מרגיש בגדודים שלא רק את צימאווו שבר הגול' הנסתר הזה, אלא גם את רענונו. הוא נרדם וישן שינה מתוקה. וראה זה פלא: מיום ליום מתמלא שקע' השלע בגול' הנסתר.

לאחר התיאור מסביר המשפר את המקרה המופלא

תמר לויניחום: זכמה בשנת 1998: בתודות: הסיפור הנפיר של "דארי" והיא עובדת על קיבוץ סיפורים

